USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **O. S.**, zastoupena JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Klimentská 36, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 10. 2016, č. j. OAM-769/ZA-ZA11-ZA18-2016, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2019, č. j. 2 Az 67/2016 – 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, se přiznává odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně přicestovala do České republiky autobusem bez oprávnění k pobytu a zamýšlela pobývat u svých dospělých dětí, protože její manžel je nezaměstnaný alkoholik, fyzicky ji napadá a vyhazuje ji z domu. V její vlasti se těžko hledá práce, společný dům manžel zastavil.

[2] Shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl žalovaný o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany tak, že se podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž namítala, že žalovaný neopatřil dostatečnou oporu pro svůj závěr, že pro ni v zemi původu existuje dostupná ochrana před domácím násilím ze strany manžela a že svou situaci může řešit přesídlením do jiné části země. Nedostatečně byla posouzena možnost udělení humanitárního azylu nebo doplňkové ochrany.

[4] Městský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) shora označeným rozsudkem podanou žalobu zamítl. Soud aproboval hodnocení žalovaného, že žalobkyně neuvedla žádné azylově relevantní důvody. Ztotožnil se s jeho názorem, že žalobkyně mohla svou situaci řešit odchodem od manžela a přestěhováním se v rámci Ukrajiny; pomoc organizací zabývajících se domácím násilím ani nevyhledala. Souhlasil i se závěrem, že v případě návratu do vlasti žalobkyni nehrozí nebezpečí.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy namítá nesprávné právní posouzení, nepřezkoumatelnost a porušení zásady materiální pravdy. Přijatelnost své kasační stížnosti odůvodňuje nesprávným zjištěním skutkového stavu a nedostatečným posouzením důvodů pro udělení doplňkové ochrany, jakož i nedostatečným vypořádáním žalobních námitek, což může mít dopad do jejího hmotněprávního postavení. Poukázala obecně na neochotu státních orgánů bojovat proti domácímu násilí, s níž se setkala, takže dalších snah zanechala a rozhodla se vycestovat. Krajskému soudu vytýká, že její žádost neposoudil z hlediska možnosti udělení doplňkové ochrany. Žalovaný neřešil dopad vnitřního přesídlení na ni jako na osamělou ženu bez domova, prostředků a zaměstnání. Žalovaný nezjistil správně skutkový stav věci a nepřihlédl k individuálním okolnostem a soud jeho závěry převzal. Na námitky ohledně neudělení doplňkové ochrany nereagoval. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se tvrzeními stěžovatelky řádně zabýval a vycházel z aktuálních podkladů. Ztotožnil se s napadeným rozsudkem a navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[8] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit

judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

[9] Předně je z napadeného rozsudku zřejmé, že netrpí nepřezkoumatelností, jak ji chápe ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS), krajský soud reagoval na veškeré žalobní body, jeho rozhodnutí je opřené o dostatečné odůvodnění.

[10] Pokud jde o veskrze obecnou námitku nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, její bezúspěšnost byla vyslovena v mnoha rozhodnutích tohoto soudu, např. v rozsudku ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61.

[11] Namítanému pochybení krajského soudu spočívajícímu v nedostatečném posouzení rozhodnutí žalovaného v otázce udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nelze přisvědčit. Krajský soud připomněl podstatné části napadeného rozhodnutí, zabýval se relevancí a aktuálností zpráv o zemi původu stěžovatelky a na základě toho aproboval posouzení žalovaného o absenci nebezpečí vážné újmy pro stěžovatelku při návratu do vlasti.

[12] K obavám stěžovatelky z násilnického chování jejího manžela Nejvyšší správní soud odkazuje např. na své rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, nebo ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, podle kterých skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním soukromou osobou, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými. V usnesení ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 – 55, Nejvyšší správní soud též vyslovil, že „*domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejích právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině.*“ Z citovaného usnesení, a rovněž z rozsudku ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 - 93, tak vyplývá, že domácí násilí spočívající v napadání manželem může za určitých okolností naplňovat znaky pronásledování (ve vztahu k azylu) nebo nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k doplňkové ochraně), podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání. Předpokladem ovšem je určitá intenzita takového jednání, budící v oběti vážné obavy a vyvolávající pocit bezvýchodnosti situace.

[13] V posuzované věci stěžovatelka do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 8. 9. 2016 uvedla, že incidenty s manželem hlásila na policii, kde věc sepsali, chvíli byl klid, ale pak se vše opakovalo. Potíže s ním se projevovaly občasným bitím pěstí, úderem do hlavy, následovalo vyhození z domu. Prodával věci z domova, aby měl peníze, které pak propil.

[14] Ze zjištěných skutkových okolností je zřejmé, že stěžovatelka si na postup policie nikde nestěžovala, nesnažila se dosáhnout vykázání manžela z domu apod. Nevyužila-li všechny dostupné vnitrostátní prostředky k ochraně, nelze jednání jejího manžela přičítat státu, jehož je občankou, ani považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41).

[15] Nejvyšší správní soud má zcela ve shodě s žalovaným i krajským soudem za to, že mezinárodní ochrana neslouží k řešení situace, v jaké se nachází stěžovatelka. Její rodinné potíže jsou provázány s ekonomickými těžkostmi, které však je třeba řešit v zemi původu, jakkoli nemusí být zpočátku snadné odejít a pokusit se najít práci a bydlení jinde. Chtěla-li stěžovatelka pobývat se svými dětmi v České republice a využít jejich podpory zde, měla si opatřit některý druh pobytového oprávnění, jak je upravuje zákon o pobytu cizinců.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[18] Ustanovené zástupkyni náleží odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) ve výši 3100 Kč [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]spolu s paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky), tedy celkem 3400 Kč, které jí budou vyplaceny do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2019

pokračování

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu